

Maden Mühendisleri Odası (MMO) her fırsatta alana ilişkin önerilerini dile getiriyor, eksiklikleri sıralıyor.

MMO'nun madencilik sektörünün sorunlarına ilişkin raporundaki saptamalar ve diğer önerileri şöyle:

● Madencilik alanında mühendise gereken önem verilmemektedir. Maden mühendisliği eğitimi istenilen düzeyde değildir.

● Ülkemizde; yüksek risk taşıyan, kuralsız ve denetimsiz çalışan, mühendislik bilim ve tekniğinden uzak, teknik elemanın gözetim ve denetimi olmaksızın, tamamen ilkel koşullarda çalışan pek çok maden işletmesi bulunmaktadır. Bu işletmelerde her an kaza olma olasılığı mevcuttur. Bu nedenlerle; sektörün özelliği göz önüne alınarak kapsamlı bir risk haritasının ilgili bakanlıklarca hazırlanması ve denetimlerin buna göre yapılması gerekmektedir.

● Kazaların önlenmesi için bilimsel ve teknik yatırımların yanı sıra, örgütlenmenin ve sendikalaşmanın önündeki engellerin kaldırılması, çalışma yaşamı ile birlikte çalışanların sosyal ve ekonomik yaşamlarının da iyileştirilmesi zorunludur.

Bakanlık görevini yapsın

● Kâr öncelikli çalışma anlayışı bırakılmalıdır. Ucuz işgücüne dayalı ve örgütlenmeyi engelleyen çalışma anlayışı terk edilmelidir. İşçi sağlığı ve iş güvenliği yatırımları teşvik edilerek desteklenmelidir.

● İş güvenliği denetiminden birinci derecede sorumlu olan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, yaşanan iş kazalarının önlenmesi için görevlerini tam olarak yerine getirmelidir.

● Yasal mevzuatlarda yapılacak düzenlemelerle denetim mekanizmaları güçlendirilmeli, ilgili mes-

KAZALARIN ÇOĞU 'KÜÇÜK' İŞLETMELERDE

● Kazaların büyük çoğunluğu küçük ve orta büyüklükteki işletmelerde meydana gelmektedir. Yönetmelikte iş sağlığı ve güvenliği hizmeti alınabilmesi sınırı 50 kişiden fazla ve sürekli işler olarak belirlenmiştir. 50 kişiden az işçinin çalıştığı işyerleri ve mevsimlik işlerde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği hizmeti alabilme hakları ise yok sayılmıştır. Ülkemizde işyerlerinin yüzde 98'inin 50'den az işçi çalıştırdığı, tüm çalışanların yüzde 70'inin 50'den az işçi çalıştıran işyerlerinde çalıştığı, iş kazalarının yüzde 63'ünün de 50'den az işçi çalıştıran işyerlerinde meydana geldiği bizzat Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın istatistiklerinde belirtilmektedir.

Zonguldak'ta, TTK Karadon Müessese Müdürlüğü Ocağı'nda 17 Mayıs'ta meydana gelen patlamada 28 işçi hayatını kaybetti 2 işçiye de ulaşamadı.

alınmalıdır.

Denetim yetersiz

● Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan İş Kanunu ve ilgili yönetmelikleri, madencilik sektöründe etkin denet-

mektedir. Söz konusu mevzuat, yeniden gözden geçirilerek madencilik sektörünün özellik arz eden sorunları da göz önüne alınarak yeniden düzenlenmelidir.

● Kaşa sonrası organizasyon ve koordinasyonun

rütülmesi, buna ilişkin planlamaların bu birim tarafından geliştirilerek kaza sonrası yaşanan belirsizliklerin giderilmesi büyük önem arz etmektedir.

● Kazaların oluşmasına neden olan etkenlerin; ilgili kurum ve kuruluşların koordinasyonu ile birlikte en kısa zamanda masaya yatırılması ve çözümlenebilmesi için acil olarak bir eylem planı hazırlanmalıdır.

Denetim elemanı sayısı artırılmalı

● Kömür sektörünün denetimi ayrı olarak planlanmalı ve özellikle yeraltı kömür ocaklarındaki denetimler mutlaka konusunda uzman elemanlar tarafından yapılmalıdır.

● Denetim konusunda madenciliğin yoğun olarak yapıldığı ülkelerin örnekleri incelenerek, ülkeye uygun olanlar hayata geçirilmelidir.

● Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, denetim elemanı olarak yararlanacağı maden mühendisi kadrolarını artırarak denetimlerini yoğunlaştırmalıdır.

● Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın madencilikten sorumlu birimi olan Maden İşleri Genel Müdürlüğü'ne, yasa ile "madencilik faaliyetlerinin iş güvenliği ve işçi sağlığı ilkelerine uygun yürütülmesini takip etme" görevi de verilmiştir. Bu kuruluş, madencilik sektörünün ihtiyaçlarına yönelik olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

● MMO'nun görevi ve yasal hakkı olan mesleki denetimin engellenerek üye denetimini yeterince yapamaması da sorunların çözümünü

denetçi

● Maden İşleri Genel Müdürlüğü arama, işletme ruhsatı dahil 44 bin ruhsatı 250 civarında teknik elemanla denetlemek zorunda kalmaktadır. Bunun fiziken mümkün olmadığı bilinmektedir. Bu denetimler hiç yapılamamakta ya da eksik yapılmaktadır. Dolayısıyla Maden İşleri Genel Müdürlüğü bu gerekçe nedeniyle hem nitelik hem nicelik

olarak, başta maden mühendisleri olmak üzere diğer mühendislerle kadrosunu güçlendirmek durumundadır.

● Türkiye iş kazalarında dünyada üçüncü, Avrupa'da birinci sırada yer almaktadır.

Özel maden işletmelerinde, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri genellikle maliyet unsuru olarak görülmektedir.

● Maden Yasası'nda değişiklik yapılarak bazı madenlerin denetimi özel idarelere devredilmiştir. Söz konusu kurumda yeterli ve deneyimli maden mühendisi ve diğer teknik eleman bulunmadığı için Maden Yasası'nın gerekleri yerine getirilemediği gibi bu durum iş kazalarının artmasına da neden olabilecektir.

● Her işletmede risk değerlendirilmesi yapılmalı, değerlendirme sonucunda çalışması gereken

Kazaların yüzde 98'i önlenbilir

● Bilimsel veriler, iş kazalarının yüzde 98'inin önlenbilir kazalar olduğunu göstermektedir. Kazaların mühendislik bilim ve teknolojinin uygulanmasıyla engellenebileceği bilinmektedir.